

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSP.WPP.0640.36.2021.ML

Warszawa, 10 czerwca 2021 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

przekazuję przyjęte przez Radę Ministrów stanowisko wobec poselskiego projektu ustawy

- o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (druk nr 996).

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Zdrowia do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Stanowisko Rządu

wobec poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (druk nr 996)

I. Przedmiot regulacji

Projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, ma na celu wprowadzenie zmian w przepisach ustawy dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wydawanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi”.

W art. 1 pkt 1 projektu ustawy proponuje się dodanie do ustawy art. 15qaa, zgodnie z którym zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wydane na podstawie art. 18 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, których ważność upływa w okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, zachowują ważność do 6 miesięcy po ogłoszeniu ich odwołania.

W art. 1 pkt 2 projektu ustawy proponuje się nadanie nowego brzmienia art. 31zzca ustawy, gdzie zgodnie z ust. 1 przedsiębiorcy byłiby zwolnieni z opłaty, o której mowa w art. 11¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, należnej w 2020 r. i 2021 r., z mocy tego przepisu. Obecnie przepis art. 31zzca ust. 1 ustawy upoważnia radę gminy do zwolnienia z ww. opłaty w drodze uchwały. W konsekwencji powyższej zmiany projekt ustawy zakłada również zmianę brzmienia art. 31zzca ust. 2 ustawy, zgodnie z którym w przypadku wniesienia ww. opłaty przedsiębiorcy przysługuje jej zwrot. Dalsze zmiany brzmienia przepisów art. 31zzca ustawy zakładają przysługiwanie gminom, z tytułu zwolnienia z ww. opłat, rekompensaty ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Podstawę do wyliczenia rekompensaty stanowią mają dochody z tytułu opłaty wykazane za 2019 r. w sprawozdaniach gmin, których obowiązek sporządzania wynika z przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305), z uwzględnieniem

korekt sprawozdań złożonych do właściwych regionalnych izb obrachunkowych, w terminie do dnia 30 czerwca 2020 r. Środki z tytułu rekompensat miałyby być przekazywane w trzech ratach, w terminie do dnia 31 lutego, 31 maja i 30 września danego roku kalendarzowego na rachunki bankowe właściwych gmin.

W projekcie zaproponowano, aby ustawa weszła w życie z dniem jej ogłoszenia.

II. Ocena propozycji zawartych w projekcie

Odnosząc się do projektowanego art. 15qaa zauważyć należy, że projekt ustawy nie wprowadza w obowiązującym art. 15qa ustawy zmian w zakresie, w którym zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży na podstawie art. 18 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu, których ważność upływa w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii zachowują ważność przez dodatkowy okres 6 miesięcy od dnia utraty pierwotnego terminu ważności zezwolenia, pod warunkiem wniesienia proporcjonalnej opłaty za wydanie zezwolenia przed upływem pierwotnego terminu ważności zezwolenia. Przyjęcie projektu ustawy w proponowanym brzmieniu skutkowałoby zatem równoczesnym obowiązywaniem dwóch niespójnych regulacji dotyczących tego samego stanu faktycznego. Ponadto, odmiennie niż to miało miejsce w przywołanym powyżej art. 15qa ustawy, projektowany przepis nie reguluje kwestii wnoszenia opłat za korzystanie z zezwoleń, których obowiązywanie ma ulec wydłużeniu w następstwie wejścia w życie omawianego przepisu. Zauważyć należy, że jakkolwiek zgodnie z projektem ustawy przedsiębiorcy korzystający z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych mieliby być w latach 2020–2021 zwolnieni z obowiązku wnoszenia opłaty, o której mowa w art. 11¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zaproponowane w projektowanym art. 15qaa rozwiązanie może skutkować wydłużeniem zezwoleń na okres po dniu 31 grudnia 2021 r. W świetle powyższego konieczne wydaje się uzupełnienie projektu w powyższym zakresie.

Odnosząc się do proponowanej zmiany brzmienia art. 31zzca ustawy, wskazać należy, że mimo iż w uzasadnieniu projektu ustawy wskazano, że proponowane rozwiązania są odpowiedzią na wprowadzony z uwagi na sytuację epidemiczną zakaz prowadzenia działalności gospodarczej przez szeroko rozumianą branżę gastronomii, to projektodawcy nie uwzględnili faktu, iż wskazany zakaz nie obejmował całego 2020 r. Ponadto należy zauważyć, że rozwiązanie wynikające ze zmiany brzmienia art. 31zzca zaproponowane zostało w sposób ogólny, nie przewidując formy ani trybu planowanych do wprowadzenia zwolnień.

Zaproponowane terminy przekazania rekompensaty dla gmin ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 z tytułu zwolnienia z opłat wydają się być powiązane z ratami, w jakich przedsiębiorcy wnoszą opłaty za korzystanie z zezwoleń. Powyższe nie uwzględnia faktu, że przedsiębiorcy wnoszą opłaty również jednorazowo, co z punktu widzenia realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych przez gminy, ma istotne znaczenie. Gminy finansują realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych m.in. z wpływów z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Projektodawcy nie dokonali analizy, czy przyjęcie określonych terminów nie wpłynie negatywnie na finansowanie ww. zadań. Rażącym brakiem jest fakt, że projektodawcy nie powiązali przeznaczania otrzymanych środków przez gminy tytułem rekompensaty z koniecznością przeznaczania ich na zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, jak ma to miejsce w przypadku środków pochodzących z opłat za wydawanie zezwoleń. Przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jednoznacznie wskazują, że dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane będą na realizację:

- 1) gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050),
- 2) zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

– i nie mogą być przeznaczane na inne cele.

Monitoring zadań z zakresu zdrowia publicznego wskazuje, że zadania, które realizowały samorządy, dotyczyły najczęściej profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi (w 2018 r.: n=9537, 48,08%). Zauważono, że tak liczne wskazywanie realizacji zadań poświęconych temu obszarowi wynika zapewne z faktu, że każda gmina jest dysponentem środków z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

i środki te mogą być przeznaczane wyłącznie na cele określone w przepisach ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi¹⁾.

W odniesieniu do zaproponowanych terminów przekazywania rekompensaty wskazać należy również na oczywistą pomyłkę pisarską dotyczącą wskazania terminu na dzień 31 lutego.

Przedstawione wątpliwości interpretacyjne oraz uchybienia o charakterze legislacyjnym, którymi nacechowane są projektowane rozwiązania, wydają się nie dawać gwarancji, że zadania gminy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych będą realizowane w sposób niezakłócony.

III. Stanowisko Rady Ministrów

Uwzględniając powyższe, Rada Ministrów negatywnie opiniuje poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych i nie rekomenduje kontynuacji prac legislacyjnych.

¹⁾ Prowadzenie monitoringu zadań z zakresu zdrowia publicznego. Raport za rok 2018 oraz porównanie z latami 2016-2018, NIZP-PZH, Warszawa 2019.